

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa N. Spółki Akcyjnej w T.
przeciwko J. P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 29 listopada 2017 r., sygn. akt V ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany J. P. powołał się na istotne zagadnienie prawne, polegające na ustaleniu, czy domniemanie istnienia wierzytelności wynikające z wystawienia weksla niezupełnego wyłącza obowiązek wierzyciela wykazania podstawy i sposobu wyliczenia kwoty wekslowej, a także czy „(...) wystarczającym dowodem na nie może być sam wyciąg z ksiąg rachunkowych bądź zestawienie należności dowodami źródłowymi, czy braki rzeczowe i formalne takiego wyliczenia niweczą weksel”. Wskazał również na potrzebę wykładni przepisów prawnych w kontekście rozkładu ciężaru dowodu w postępowaniu z weksla na tle art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe (jedn. tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 160).

Powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych wariantów interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.; z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga z kolei wykazania, że określony

przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl. i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała uznać, aby pozwany wykazał twierdzone przyczyny kasacyjne.

Zarówno zagadnienie prawne, jak i potrzeba wykładni przepisów prawa, dotyczyły w istocie tej samej kwestii związanej z ciężarem dowodu w procesie wekslowym w razie zaprzeczenia przez dłużnika istnienia wierzytelności wekslowej. W tym zakresie w orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie wskazuje się, że wydanie wierzycielowi weksla stwarza domniemanie istnienia wierzytelności wekslowej w wysokości sumy wekslowej, co wymaga od dłużnika dowodu przeciwności (por. uchwałę Sądu Najwyższego (zasada prawna) z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, OSNCP 1968, nr 5, poz. 79, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1961 r., OSNCP 1962, nr 3, poz. 115 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 1982 r., I CR 13/82, niepubl., z dnia 18 listopada 1999 r., I CKN 215/98, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 128, z dnia 6 października 2004 r., I CK 156/04, niepubl., z dnia 20 czerwca 2005 r., V CK 780/04, niepubl., z dnia 24 listopada 2009 r., V CSK 129/09, niepubl. i z dnia 20 sierpnia 2015 r., II CSK 597/14, niepubl.). Pozwany nie wskazał żadnych nowych argumentów, które mogłyby skłaniać do rewizji tego utrwalonego stanowiska; nie wynikały one także z powołanych wyroków sądów powszechnych.

Niezależnie od tego, analiza motywów skargi kasacyjnej wskazywała, że skarżący w istocie kwestionował ocenę Sądów *meriti*, według której przedłożone przez powódkę dokumenty stanowiły wiarygodny dowód istnienia i wysokości dochodzonej wierzytelności, oraz ustalenia faktyczne dotyczące okoliczności wystawienia weksla. Potwierdzało to zresztą jednoznacznie sformułowanie w skardze zarzutu naruszenia szeregu przepisów prawa procesowego, które miały polegać na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów. Podkreślenia wymagało w związku z tym, że sfera oceny dowodów i ustaleń faktycznych

pozostaje poza kognicją Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy jest każdorazowo związany ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Na marginesie dostrzec trzeba także, iż w skardze kasacyjnej wadliwie powiązano motywy mające przemawiać za przyjęciem skargi do rozpoznania z uzasadnieniem podstaw kasacyjnych. Tymczasem, jak wynika z art. 398⁴ § 2 i art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c., wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie oraz podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie są konstrukcyjnie odrębnymi elementami skargi kasacyjnej, co łączy się z ich odmiennym celem. Utożsamianie ze sobą tych części składowych skargi kasacyjnej zapoznaje tym samym szczególną funkcję, jaką realizować ma wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie jest bowiem rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwać przyczyn kasacyjnych w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, jeżeli skarżący zaniechał ich przedstawienia we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, niepubl., i z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 98, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.